

Total number of printed pages : 5

NB-T/T/1

**2021
TENYIDIE**

Total marks : 80

Time : 3 hours

General Instructions :

- i) *Approximately 15 minutes is allotted to read the question paper and revise the answers.*
- ii) *The question paper consists of 25 main questions. All questions are compulsory.*
- iii) *Internal choice has been provided in some questions.*
- iv) *Marks allocated to every question are indicated against it.*

N.B: *Check that all pages of the question paper is complete as indicated on the top left side.*

SECTION – A (Kesi Mhaphrü)

1. Thedzen phrülie di ketsokeshü hako kelashülie:

Mha khapie mia tsükecüe Kepenuopfü mhodzü nu ruosuo kethengu puo chüpie Puo tsü ba zo. Mha kha mia ketsü ki u nou puotou chü di khashü moro Kepenuopfü süu Puo neilie lho. Kekreilamonyü Puoe chazou monyü thenou-u mehoyakezha la. Huomia mha kha mia tsükecü ki ngu lalieketuo kemerüu la khashüya. Sidi mha pie mia ketsü ki u nei si krei di chütaya. Morei mia bu u tshe u rhu lashüketuo la mha khashükecü rei chütaya. Khristamia we mha khashücü ki u nou puotou chü di khashülie morosuo. Süüsü Jisu Khristae u la kedipuo chüshüte shüü süu la we rei Puo khrie Puo rhu lashüketuo kemengu numu mha kevi kehouporei chü morosuo. Mia puoe puo thuo puo zhazhü le mo zo di khatsei pie Niepuu tsüwaketa kelhou mu puo nyaürako rei pete Niepuu vie zo ükecü si di pie mha kevi chü lakeshümia puo kelhou ca ketho-u ngulie bate.

We pete rei rüvemä phre zo. Dopuo rüve chü di kijü hanu keba ki, u bu pevie mu kevie se batuoü monyü khapie mia tsü mu mia zashüketuo la zo. Süla we kepele mhatho nu chüshü morokesuoko donu u nya u rako se Kepenuopfü tshe mu rhu di mia tsü lakeshü ha mha kemeyietho puo zo.

Kenyimä pete rei mha pie mia tsü mia za zolieya mo. Siro kejümä pete rei mha pie mia tsü mia zalie kenjütaya mo. Süla khakeshüe jü mu nyi ikecü dieu ba mo. Mha pie mia tsü mia zakecü nu vi mu u nou tseiphrei rükrükecü huo tuoya. Hauha Niepuu theja kerükrü puo zo. Themä kekra gei theja hau se mia ze kezalie mo di kevie se tuotaya. Dieho di chüshüyakezhamä gei Niepuu ja phishü mu kha sa phipie tsütuo.

No mha pie mia ketsü ki n nou puotou chü di khashülieya me? No mha pie mia tsü mia zakecü nu n zha de chüshülieya me?

- (a) Mha kha mia tsükecüe Kepenuopfü mhodzü nu kedipuo üdi pu ga? 1
- (b) Kepenuopfüe kedipuo mehoya üdi pu ga? 1
- (c) Kitüdi mha kha mia tsücü ki huomia u nei si kreitaya ga? 1
- (d) Khristamiae kedipuo la mha kevi chü morosuo ga? 1
- (e) Kimhie di kelhou ca ketho-u ngulieya ga? 1
- (f) Kepele mhatho nu kedipuo e mha kemeyietho puo zo üdi pulie vi ga? 1
- (g) Mha pie mia tsü mia zakecü nu kimhiecü huo tuoya ga? 1
- (h) Niepuue japie kimhiecümia tsü sa phishütuo ga? 1
- (i) Dieca hanie puo kepetsou dieu thushülie: 1+1=2
 - (i) Tseiphrei
 - (ii) Tshe

SECTION – B (Thedze Kezo)

2. **Hanie puo (1) kedapie dieca krie puo nunu krie di hiepengou (100 – 150) mese nu thushülie.**

a. Noe Beituo/Beinuo. Nieko kibvü nu dzü ketsa la themiako tsopfhü mu kemezhie se baketa nounyü die thupie thedzeleshü kethukemecho-u tsü di puo bu kekuokesemia nou va penyüshünu chashülie.

Moro

6

b. Bagei rüve kechü nu bageiko puotou chü talie mo di bavüdo kekra thata sidi no mu mia kekra tei khawayakezha rükhruo mhathu puo thupie thedzeleshü nu khashülie.

3. **Hanie puo(1) kedapie dieca hiepengou (50) mese nunu thushülie.**

a. N siezeu puo kepenuozha teicie 8 tseikelie kenei he puo baketuo la no Phreikie puo chüpie n zemia n kepenuotho huomia tsüshülie.

Moro

4

b. N puo nnie keze vo Nagamia kene mehoketuo Rüchüdie thushülie.

SECTION – C (Diezho mu Thuyie)

4. **Die puotou-u kedapie thushülie:**

- (a) Puo tetsu di kra ba. ‘Kra’ hau pfhephra kiu ga? 1
 - (i) Puo
 - (ii) Kenie
 - (iii) Se
 - (iv) Dia

- (b) No pu kebau ketho zo _____? **1**
 (i) Kishi (ii) Memu
 (iii) Kita (iv) Ga
- (c) Chü pedzekeshü dze pesikeshü üse. **1**
 (i) Te (ii) Zhie
 (iii) Tuo (iv) Ya
- (d) Neinuo puo phikou ketei puo ba. Diecha hau nu dietso-u kiu ga? **1**
 (i) Neinuo (ii) Phikou
 (iii) Ba (iv) Ketei
- (e) Puo vorte süla nko mhacütatuo. Diecha hau nu zasou-u pfhüshülie. **1**
 (i) Vorte (ii) Süla
 (iii) Puo (iv) Mhacütatuo
5. **Dieca 'lie' hau pie diemei mu puoca kenyi diecha chüshülie.** **1+1=2**
6. **Zatsekhu ½ hau dieca nu kinhie di thuya ga?** **1**
7. **Dieca puokru tou-u pie rhiephi (-) kesedo thashülie.**
 (a) _____ se u vie chülie. **1**
 (b) _____ khise sie zitaya. **1**
8. **Tenyidie nu 'ia' seyacü kitsuo nyi ga?** **1**
9. **Mha ketsokecü 'le' hau se diecha puo chüshülie.** **1**
10. **Ungophra puo pie diecha chüshülie.** **1**
11. **Diepe 'nu' hau pie diecha chüshülie.** **1**
12. **Diekhe 'süla' hau se diecha puo chüshülie.** **1**
13. **Hako thuyie chüpie Tenyidie nu khashülie:**
 (a) I live near the police station. **1**
 (b) What is your aim in life? **1**
 (c) There is someone at the door. **1**
 (d) Happy Birthday! **1**
 (e) Walking is good for you. **1**

SECTION – D (Dienvü)

14. Diecako domu puotou-u kedashülie :

- (a) Krase kedipuo la meye ga? **1**
(i) Chütherhü thepfu secü la (ii) Khriesartü tsatie thecü la
(iii) Zivicü la (iv) Mhanyicü la
- (b) Martin Luther King kimbie di siata ga? **1**
(i) Mia bu puo vükhriwa (ii) Suo ba di siata
(iii) Kedie chü ba di siata (iv) Mia bu puo pekhiwa
- (c) Kezise kicükipuo puo penuolie ga? **1**
(i) Khoutho ki (ii) Tsiacie ki
(iii) Thekeliede zhü (iv) Tshü thekelie zhü
- (d) Zhatshülie mu larü lho Vipfhe. ‘Zhatshülie’ puoca **1**
(i) Vithor khoketa (ii) Vi selieketa
(iii) Vitseilieketa (iv) Vi moketa
- (e) Ba chalie lho die ha rükralie. Kedipuo ba chalie lho üdi pu ga? **1**
(i) U ziviko (ii) U shürheiko
(iii) U mhathoko (iv) U keneiko

Ketsokecü hako dieca 20 – 25 mese nunu kelashülie :

15. Ideü kedipuo la Krase pfhü vo mu kedipuopuo chü vo puo ze keselie ga? **1+1=2**
16. Dunant siata zorei kedipuo thapie kijüu kiezhü zo ga? **2**
17. Kezise puo nuonuo mia kitsuo nyi ga? Supuo Mezeirü khou doupie chü ga? **1+1=2**
18. Supuo puo ba khapie kekramia tsü mvüta ga? Kedipuo la ga? **1+1=2**
19. Rütsohouü krü siaketa sie puo nieu puo zepie kirapuo shüwa ga? Puo kelhou se pera kimhiecü puo mejüshü ga? **1+1=2**
20. ‘Ketho mu Kevi’ geizo-u nu kedipuo kezhathe üdi pu ga? Suomia keka pu hulie lho üdi pu ga? **1+1=2**

Ketsokecü hako dieca 40 – 50 mese nunu kelashülie :

- 21. a. Krase-e kedikechükipuo puo pelipfümia mu puo zemia kro puo ze tsu mhawe lie ga? Krase kimbhie di jüta üsi ga? Puo kedipuo pu chieli tha ga? **1+2+1=4**

Moro

- b. Martin Luther King khunhie mharapuo kehouketuo ki kedipuo chüta ga? Kiüdi hateiu nu King-e menuo se morosuota ga? King-e themiako ki kedipuo pu ga? **(1+1+2=4)**

- 22. *“Hie pñie ketei chü dzie suo keba
Cüi chü se huopiehuorie ke:
Hie kethau mo ‘shülie dimu.”*

- (i) Diecha hako geizo kiu nunu se par ga? **1**
- (ii) ‘Huopiehuorie’ puoca kedipuo ga? **1**
- (iii) Thenupfüe terhümia puo nupfu geikewa dze sikelie ki kedipuo chü ga? **2**

Ketsokecü hako dieca 60 – 90 mese nunu kelashülie:

- 23. a. Kedikechükipuo mu kedipuo la Lombardy nu terhü chüta ga? Terhü hau nu mia kitsuo rüzalie ga? Kimbhie di Red Cross sedelie ga? **2+1+2=5**

Moro

- b. *“Npñheü we rünyü vi phiü, n mesei we khrocükhrollie zo.”*
- (i) Kedipuo la vüpfhi mesei üse ‘khrocükhrollie’ üta ga? **(1)**
- (ii) Kiüdi Keziu puo nieu khawa di ta rühou tuota ga? **(2)**
- (iii) Keziu tshü tsia chakecü ki ketsapfü puo ki kedipuo pu ga? **(2)**

- 24. *“Rütsolhouü la ura vo khe
La vo nyü rei u keliemia nie
Seirülei shü bohau kharü du.”*

- (i) Supuo Rütsohouü kie ga? **1**
- (ii) U krünuo jüta ro suomia u meholieya ga? **1**
- (iii) Rütsohouü kiüdi puo nhicu dze le rünou mota ga? **3**

- 25. a. ‘Nie Pie Penuo’ geizo-u nu suomia bu thepfu-u geiwa ga? ‘Nie Pie’ puoca kedipuo ga? Thenupfü kimbhie di puo nou kesuo dieko pushü ga? **1+1+3=5**

Moro

- b. ‘Ketho mu Kevi’ geizo-u nu ükezomiae u bu rükralienukeshü die cayie dia thushülie. ‘Kijü haü mha üya liro’ diecha hau puoca kedipuo ga? **(4+1=5)**
